

Temel Bilgiler: İlk Modelin Eğitilmesi

İlk makine öğrenmesi modelinizi eğiteceğiniz bu Colab dosyasına hoş geldiniz!

Bu dosyada basit tutulmaya çalışılmıştır ve temel kavramlar üzerine bir tanıtım niteliğindedir. Daha sonra karşımıza gelecek Colab dosyaları daha gelişmiş sorunları kapsayacak şekildedir.

Çözeceğimiz problem, Santigrattan -> Fahrenheitya dönüşümdür. Normalde formül şu şekildedir:

$$f = c \times 1.8 + 32$$

Elbette bu hesaplamayı doğrudan gerçekleştirebilecek bir Python fonksiyonu yazmak oldukça basit olurdu, ancak bu bir makine öğrenmesi olmazdı.

Böyle bir fonksiyon oluşturmak yerine, TensorFlow'a bazı santigrat (celcius) değerleri (değerler: 0, 8, 15, 22, 38) ve bunlara karşılık gelen fahrenheit (fahrenheit) değerleri (değerler: 32, 46, 59, 72, 100) vereceğiz. Daha sonrasında yukarıdaki formülü bulan bir modeli oluşturup, eğitmeye çalışacağız.

Gerekli Kütüphanelerin İçeri Aktarılması

İlk olarak TensorFlow'u içeri aktaracağız. Burada, kullanım kolaylığı için bu kütüphaneyi `tf` sözdizimi ile çağıracağız. Bununla beraber hataları göstermesini istediğimizi belirtiyoruz.

Daha sonra [NumPy](http://www.numpy.org/) (<http://www.numpy.org/>) kütüphanesini `np` olarak içeri aktarıyoruz. Numpy, verilerimizi yüksek performanslı listeler olarak sunmamıza yardımcı olacaktır.

In [1]:

```
import tensorflow as tf
```

In [2]:

```
import numpy as np
```

In [3]:

```
import logging
logger = tf.get_logger()
logger.setLevel(logging.ERROR)
```

Eğitim Verilerinin Oluşturulması

Denetimli makine öğrenimi, bir dizi girdi ve çıktı verilen bir algoritma bulmakla ilgilidir. Bu Colab dosyasındaki görevimiz, santigrat cinsinden dereceler verildiğinde fahrenheit cinsinden sıcaklığı verebilecek bir model oluşturmaktır. Modelimizi eğitmek için `celcius` ve `fahrenheit` adında iki liste oluşturacağız.

In [4]:

```
celsius = np.array([-40, -10, 0, 8, 15, 22, 38], dtype=float)
fahrenheit = np.array([-40, 14, 32, 46, 59, 72, 100], dtype=float)

for i,c in enumerate(celsius):
    print("{} santigrat derece = {} fahrenheit derecedir.".format(c, fahrenheit[i]))
```

```
-40.0 santigrat derece = -40.0 fahrenheit derecedir.
-10.0 santigrat derece = 14.0 fahrenheit derecedir.
0.0 santigrat derece = 32.0 fahrenheit derecedir.
8.0 santigrat derece = 46.0 fahrenheit derecedir.
15.0 santigrat derece = 59.0 fahrenheit derecedir.
22.0 santigrat derece = 72.0 fahrenheit derecedir.
38.0 santigrat derece = 100.0 fahrenheit derecedir.
```

Bazı Makine Öğrenimi Terimleri

- **Özellike (Feature)** : Modelimizin girdileridir. Bu görev için santigrat cinsinden dereceler.
- **Etiketler (Labels)** : Modelimizin tahmin ettiği çıktılarıdır. Bu görev için fahrenheit cinsinden dereceler.
- **Örnek (Example)** : Eğitim sırasında kullanılan girdi-çıkıtlı birlikteliğidir. Belirli bir indeksteki santigrat-fahrenheit eşleşmesidir. Örneğin; (22, 72) girdi-çıkıtlı çifti.

Type *Markdown* and LaTeX: α^2

Modelin Oluşturulması

Şimdi modelimizi oluşturma zamanı. Mümkün olan en basit modeli kullanacağız: Bir yoğun ağ (Dense Network). Sorun basit olduğu için, bu ağ tek bir nöron ile sadece tek bir katman (layer) oluşturmak yeterli olacaktır.

Katman Oluşturulması

`tf.keras.layers.Dense` katmanı oluşturalım ve bu katmanı `10` olarak çağıralım.

- `input_shape=[1]` — Bu parametre, katmana girdinin tek bir değer olduğunu belirtir. Yeni şekil, tek üyeli tek boyutlu bir dizidir. Bu ilk ve tek katman olduğundan, bu girdi şekli tüm modelin girdi şeklidir. Girdi olan bu tek değer, santigrat derecesini temsil eden `float` veri tipine sahip bir sayıdır.
- `units:1` — Bu parametre, katmandaki nöron sayısını belirtir. Nöron sayısı, katmanın problemi nasıl çözeceğini öğrenmek için kaç tane dahili değişkeni denemesi gerektiğini tanımlar. Bu son katman olduğu için, aynı zamanda modelin çıktısının (fahrenheit derecesini temsil eden `float` veri tipinde tek bir sayı) boyutudur.

Eğer çok katmanlı bir ağda çalışıyorsanız, katmanın boyutu ve şeklinin bir sonraki katmanın `input_shape` parametresi ile eşleşmesi gerekir.

In [5]:

```
10 = tf.keras.layers.Dense(units=1, input_shape=[1])
```

Katmanların Model ile Birleştirilmesi

Katmanlar tanımlandıktan sonra, bir modelle birleştirilmesi gereklidir. Sıralı (Sequential) model tanımı, girdiden çıktıya kadar hesaplama sırasını belirten bir argüman olarak katmanların bir listesini bekler.

Bu modelimiz sadece 10 adı verilen tek bir katmandan oluşmaktadır.

In [6]:

```
model = tf.keras.Sequential([10])
```

Not

Aşağıdaki örnekteki gibi önceden tanımlanmamış, model oluştururken tanımlanan katmanlar görebilirsiniz :

```
model = tf.keras.Sequential([
    tf.keras.layers.Dense(units=1, input_shape=[1])
])
```

Modelin, Kayıp ve Optimize Edici İşlevleriyle Derlenmesi

Eğitim başlamadan önce modelin derlenmesi gerekmektedir. Model derlenirken aşağıdaki parametreleri bekler:

- **Kayıp Fonksiyonu (*Loss function*)** : Tahminlerin listenilen sonuçtan ne kadar uzakta olduğunu ölçmenin bir yoludur. (Ölçülen fark kayıp (loss) olarak adlandırılır.)
- **Optimize Edici Fonksiyon (*Optimizer function*)** : Kayıp değerinin azaltılması için dahili değerlerin ayarlanmasını sağlayan yoludur.

In [7]:

```
model.compile(loss='mean_squared_error',
              optimizer=tf.keras.optimizers.Adam(0.1))
```

Bu parametreler, eğitim sırasında her noktada kaybı hesaplamak ve sonra onu iyileştirmek için kullanılır. Aslında, bir modelin mevcut kaybını hesaplama ve ardından onu iyileştirme işlemi tam olarak eğitimin ne olduğudur.

Eğitim sırasında, modelin dahili değişkenlerindeki ayarlamaları hesaplamak için optimize edici işlevi kullanılır. Amaç, modeli (gerçekten bir matematik işlevi olan) santigratı fahrenheit'e dönüştürmek için gerçek denklemi yansıtana kadar dahili değişkenleri ayarlamaktır.

TensorFlow, bu ayarlamayı gerçekleştirmek için sayısal analiz kullanır ve tüm bu karmaşık ayrıntılara burada girmeyeceğiz. Bu parametreler hakkında bilinmesi yararlı olan şeyler şunlardır:

Burada kullanılan kayıp işlevi (ortalama kare hatası - [mean squared error](https://en.wikipedia.org/wiki/Mean_squared_error) (https://en.wikipedia.org/wiki/Mean_squared_error)) ve optimize edici ([Adam](https://machinelearningmastery.com/adam-optimization-algorithm-for-deep-learning/) (<https://machinelearningmastery.com/adam-optimization-algorithm-for-deep-learning/>)), bunun gibi basit modeller için standarttır. Ancak bununla beraber birçok model mevcuttur.

Öğrenme oranı, (yukarıdaki kodda : 0.1 olarak atanmıştır.) kendi modellerimizi oluştururken düşünmemiz gereken optimize edici işlevin bir parçasıdır. Bu, modeldeki değerler ayarlanırken alınan adım boyutudur. Değer, çok küçükse modeli eğitmek için çok fazla iterasyon gerekecektir. Çok büyükse doğrulama düşecektir. İyi bir değer bulmak genellikle deneme yanılma gerektirmektedir, ancak aralık genellikle 0,001 (varsayılan değer) ile 0.1 aralığındadır.

Modelin Eğitilmesi

Modelin eğitilmesi `fit` metodunun çağırılması ile gerçekleşir.

Eğitim sırasında model santigrat (celsius) değerlerini alır, mevcut dahil değişkenleri (ağırlıklar -weights- olarak da adlandırılır.) kullanarak bir hesaplama yapar ve fahrenheit'e eşdeğer olması gereken değerleri verir. Ağırlıklar başlangıçta rastgele ayarlandığı için çıktı doğru değere yakın olmayacaktır. Gerçek çıktı ile istenilen çıktı arasında fark, kayıp işlevi kullanılarak hesaplanır ve optimize edici işlevini, ağırlıkları nasıl ayarlaması gerektiği konusunda yönlendirir.

Bu hesaplama `fit` yöntemi ile kontrol edilir. İlk argüman olarak girdiler ve ikinci argüman olarak istenilen çıktılar verilir. `epochs` bağımsız değişkeni, bu döngünün kaç kez çalıştırılacağını belirtir ve `verbose` yöntemin ne kadar çıktı üreteceğini denetler.

In [8]:

```
history = model.fit(celsius, fahrenheit, epochs=500, verbose=False)
print("Modelin eğitilmesi tamamlandı !")
```

Modelin eğitilmesi tamamlandı !

Eğitim İstatistiklerinin Görüntülenmesi

`fit` yöntemi bir geçmiş (history) nesnesi döndürür. Bu nesneyi, her eğitim döneminden sonra modelimizin kaybının nasıl düştüğünü çizmek için kullanabiliriz. Yüksek bir kayıp, modelin öngördüğü fahrenheit derecelerinin `fahrenheit` listesinde karşılık gelen değerden ne kadar uzak olduğu anlamına gelir.

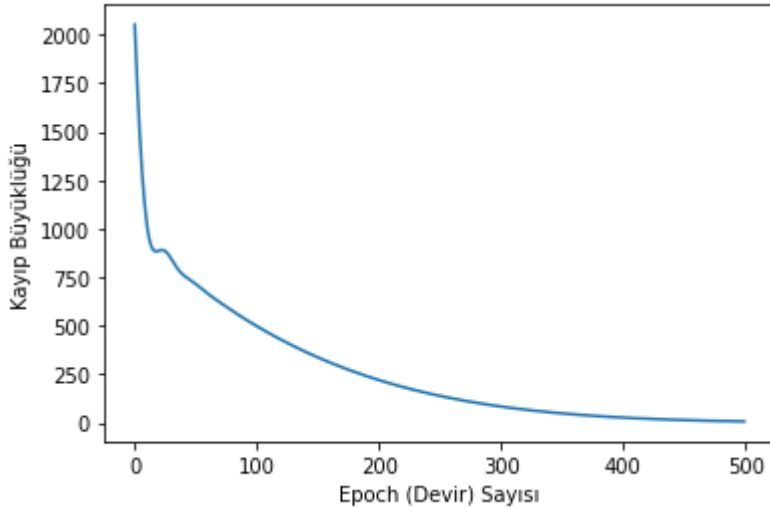
Bunu görselleştirmek için [Matplotlib \(https://matplotlib.org/\)](https://matplotlib.org/) kütüphanesini kullanacağız. Görüntüyü inclerseniz il etapta modelimiz çok hızlı bir şekilde gelişiyor ve daha sonrasında doğru değerlere çok yakın olana kadar istikrarlı ve yavaş bir gelişme gösteriyor.

In [9]:

```
import matplotlib.pyplot as plt
plt.xlabel('Epoch (Devir) Sayısı')
plt.ylabel("Kayıp Büyüklüğü")
plt.plot(history.history['loss'])
```

Out[9]:

```
[<matplotlib.lines.Line2D at 0x7f9bc24a0810>]
```


Değerleri Tahmin Etmek İçin Modelin Kullanılması

Artık celsius ve fahrenheit arasındaki ilişkiyi öğrenmek için eğitilmiş bir modelimiz var. Modelin önceden görmediği (eğitim sırasında girdi olarak almadığı) santigrat derece değerleri için fahrenheit derecelerini hesaplaması için `predict` (tahmin) yöntemini kullanabiliriz.

Tani modelin santigrat derece değeri 100 ise fahrenheit değeri kaç olmalıdır?

In [10]:

```
print(model.predict([100.0]))
```

```
[[211.332]]
```

Doğru cevap $100 \times 1.8 + 32 = 212$ olmalıdır. Modelimiz oldukça başarılı bir tahminde bulundu.

Özetle

- Dense (yoğun) katmanı ile bir model oluşturduk.
- 3500 (7 çift girdi, 500 yenileme -epochs- ile) örnek ile bu modeli eğittik.

Modelimiz, herhangi bir santigrat değeri için doğru fahrenheit değerini döndürene kadar Dense katmanındaki değişkenleri (ağırlıkları) ayarladı. Unutmayın ki 100 santigrat dereği eğitim verimizin bir parçası değildi.

Katman Ağırlıklarına Bakılması

Son olarak Dense katmanının iç değişkenlerini yazdıralım.

In [11]:

```
print("Katman değişkenlerimiz : {}".format(l0.get_weights()))
```

```
Katman değişkenlerimiz : [array([[1.8214457]], dtype=float32), array([29.187428], dtype=float32)]
```

İlk değişken ~1.8'e ve ikinci değikenimiz ise ~32 değerine oldukça yakındır. Bu değerler (1.8 ve 32) gerçek dönüşüm formülündeki değerlerdir.

Tek girişli ve tek çıkışlı tek bir nöron için dahili matematik, bir çizgi denklemiyle aynı görünür: $y = mx + b$ bu değerler bizim dönüşüm formülümüze uyarlanırsa : $f = 1.8c + 32$ ortaya çıkar.

Değişkenler değerlerimizin 1.8 ve 32 değerlerine bu denli yakınsaması oldukça iyidir.

Ek nöronlar, ek girdiler ve ek çıktılar ile formül daha karmaşık hale gelebilir ancak altında yatan temel fikir aynıdır.

In []: